EL GENOCIDI LINGÜÍSTIC

El genocidi lingüístic és la mort intencionada d'una llengua, és a dir, l'eliminació d'una llengua. En aquesta pràctica diversos poden ser els mecanismes: d'una banda, de manera inhumana, exterminant una comunitat; de l'altra, de manera més sibil·lina, més *civilitzada*, amb la prohibició d'una llengua o reduir-ne l'aparició i els usos. El fet és que d'acord amb la Declaració universal dels drets humans, en l'article 2,

> *Tothom té tots els drets i llibertats proclamats en aquesta Declaració, sense cap distinció de raça, color, sexe,* ***llengua****, religió, opinió política o de qualsevol altra mena, origen nacional o social, fortuna, naixement o altra condició.*

Tanmateix, la llengua ha estat un motiu més de discriminació i, de retruc, supressió. Al llarg de la història molts països europeus han tingut com a eix fonamental de desenvolupament l'adquisició de territoris i així créixer políticament, econòmicament, culturalment, etc. En moltes ocasions aquesta expansió ha implicat genocidis lingüístics, recordem-ho, exterminar-la: ja els romans van poder fer desaparéixer les llengües ibèriques (llevat del basc); en l'Edat Mitjana els regnes cristians van aconseguir erradicar l'àrab de la península i als nostres dies esdevé amb llengües ameríndies de tribus amazòniques amb la desforestació de la selva.

És per això que en aquest fenomen de les potències polítiques del món que han volgut expandir-se ha ocorregut el fenomen d'imperialisme lingüístic, que és la forma de lingüicidi intencionat que partint de la discriminació hom beneficia i garanteix el poder dels opressors i de la llengua que imposen i dels parlants d'aquesta.

És a dir, afavorir una llengua i fer-ne desaparéixer una altra tot abusant de poder. Vet ací la paraula clau, el poder, perquè les llengües no desapareixen perquè sí, sinó que hi ha hagut algú interessat a aconseguir-ho. En el fons, són els Estats els qui dissenyen i posen en pràctica aquests genocidis d'acord amb l'essència que volen conservar (una llengua, un país) tot usant estratègies vàries (moltes vegades lligant els tres poders: legislatiu, executiu i judicial) i dirigint-les als àmbits concrets: en el cas d'aquest panell, es tracta de l'educació.

Per a acabar, en aquest panell aprendràs d'aquest atemptat contra la llibertat lingüística de diverses comunitats lingüístiques, específicament ocorregut en els **centres escolars** i en temps no necessàriament llunyans (150 anys ençà) i en països democràtics, dit també, del món occidental. Els casos que hom exposarà per a l'aparició del supremacisme lingüístic pertanyen als territoris del Regnen Unit, amb l'anglés com a llengua de poder; als de França, amb el francés; als d'Itàlia, amb l'italià i als d'Espanya amb el castellà.

GAL·LÉS (PAÍS DE GAL·LES EN EL REGNE UNIT)

El ***Welsh Not*** va ser un càstig aplicat als segles XIX i XX als xiquets que parlaven gal·lès en les escoles. Si un xiquet era enganxat parlant gal·lés, el professor li penjava al coll una placa de fusta on hi havia escrit "WN". L'única manera de desfer-se d'aquella marca vergonyosa era delatant un altre xiquet que diguera alguna cosa en gal·lés, de manera que el cartell passava a un coll nou. En acabar el dia, l'últim alumne que portara el cartell seria castigat físicament. És clar l'objectiu de l'acció: castigar els alumnes per parlar el gal·les fent-los sentir culpables de la vergonya pública de dur un cartell delator.

OCCITÀ (OCCITÀNIA EN FRANÇA)

Semblant al cas gal·lés hi ha la *vergonya* o *avergonyiment* en els sentits d'avergonyiment i d'humiliació de parlar occità. Una primera acció va ser reorganitzar políticament els territoris on hom parlava l'occità i tot seguit denominar-lo patués, amb la qual cosa hom creava en l'alumne el sentiment de no parlar una llengua, sinó una *empastre*. Sovint es pintaven cartells en les escoles que prohibien escopir i parlar patués. També hi havia la humiliació general en què els xiquets havien de dur al coll els esclops. Per a acabar, el càstig físic, amb colps de regle als dits. Cal dir que encara ara hi ha el sentiment de pensar que l'occità és una llengua indigna i molts dels *convertits* no dubten d'avergonyir aquells qui encara mantenen l'occità com a llengua pròpia.

BRETÓ (BRETANYA EN FRANÇA)

En el territori bretó hom feia servir la vaca (*ar vuoc'h)*. Ací també l'alumne podia dur penjat al coll els esclops del cas occità, però també la humiliació tenia unes altres formes com la d'un tros de pissarra que duia escrit *Jo parle bretó* o un tros de fusta que duguera escrit *Bretó*. El fet a destacar ací també és que els alumnes que hi reincidien eren tornats a cals pares, els quals, ignorants com eren en francés, els renyaven perquè feien tots els esforços per enviar els fills a estudiar-lo quan tanta faena hi havia al camp i hi eren menester més braços. Al remat, també hi havia càstigs físics, com el colp als dits amb el regle.

SARD (SARDENYA EN ITÀLIA)

El sard va ser presentat com una llengua dels marginats, com de la llengua de la fam, atés l'aïllament respecte de la península i la misèria general de l'illa. Altrament, l'italià era vist com el factor d'ascens social quan hom anava a la península i s'hi integrava socioculturalment. D'acord amb el polític Carlo Baudi di Vesme, el 1848 el sard havia de ser totalment prohibit per al procés de civilització de l'illa de Sardenya; era menester eliminar-lo per l'italià per tal que l'illa esdevinguera civilitzada i doncs, les relacions amb la península i el Govern foren totals. L'ús del sard va ser prohibit l'any 1934

En testimoni de Frantziscu Masala, cap als anys 20, els sards no sabien cap altra llengua i en accedir a l'escola el mestre els el prohibia i els obligava a parlar en la llengua que no sabien, l'italià. Quan ell els enganxava parlant sard, els pegava colps a les mans. El que era un alegria entrar en classe, era una tristor en eixir-ne.

GAÈLIC IRLANDÉS (IRLANDA EN EL REGNE UNIT PRIMER I EN IRLANDA DESPRÉS)

Tal com va ocórrer amb el sard, l'irlandés també va haver de patir els drames de l'aïllament, la fam i la *civilització*, de manera que els pares consideraven que era millor que els fills aprengueren i parlaren anglés com a manera d'aconseguir unes oportunitats econòmiques millors.

El 1831 va ser prohibit l'ús de l'irlandés en les escoles i calia castigar aquells qui depassaven la prohibició. Els infants eren obligats a dur penjat al coll un bastó, el bastó dels comptes, en el qual hom rascava una ratlla o osca cada volta que era enxampat parlant la llengua prohibida. Després, rebien càstigs corporals i fins i tot els professors també eren castigats si feen servir el gaèlic per a comunicar-s'hi. El càstig, a càrrec de professors o pares, anava d'acord amb el nombre d'osques i podien ser fuetades amb bastons o cordes amb nucs mentre el xiquet era subjectat per més o menys gent depenent de la força de resistència. També podia ser davant dels companys de classe com a exemple per a l'altri. En casos greus fins i tot els pares podien ser increpats en privat o públicament per l'estament religiós per la reincidència dels fills de parlar gaèlic.

L’ASTURIÀ (ASTÚRIES EN ESPANYA)

En Astúries també va hi haure repressió envers l’asturià sobretot en l’escola de l’època franquista, la qual pretenia que el xiquet abandonara la primera llengua i parlara en castellà com una manera d’assolir prestigi social i cultural. Amb els càstigs es generava un conflicte en el xiquet i començava a tenir prejudicis en contra. Aquests càstigs de tota mena, des de multes (en el 2001! un jutge no va sentenciar que fora discriminatori que un col·legi concertat religiós multara amb 15 cèntims cada paraula en asturià que un alumne diguera), passant per expulsions fins a accions corporals. Els companys de classe també feien augmentar l’autoodi amb les burles i els escarniments.

EL BASC (EUSKAL HERRIA EN ESPANYA I EN FRANÇA)

De temps abans el 1730 hom prohibia el basc en l'ensenyament i s'implantava l'ús dels senyals (anells, bastonets, varetes) a aquells que el parlaren amb el càstig consegüent. Si tornem a temps més presents, va ser durant el franquisme quan més va accentuar-se aquesta violència contra els parlants d'eusquera: els càstigs corporals continuaven i hom multava els pares. Més encara, el fet de dur un nom en eusquera l'alumne ja era motiu de burla i de marca de pobletanisme.

JERSEIÉS (ILLA DE JERSEI AL REGNE UNIT), comentari reportat per

Comenta François Le Maistre que quan anava a escola durant la segona guerra mundial, els mestres pegaven aquells que intentaven parlar jerseiés en classe. Estava considerada la llengua dels camperols i per tant totalment incorrecta. Tots els seus mestres de l’escola primària eren jerseiesos nascuts de famílies jerseieses. Les autoritats volien que el patués jerseiés fora eliminat de totes totes.

MANX (ILLA DE MANX AL REGNE UNIT)

Els xiquets suposadament eren desencoratjats activament de parlar manx per mitjà d’un nuc o un bastó per a comptar que es passaven d’un xiquet a un altre fins que acabava la jornada i el darrer que el tenia era castigat.

GUERNSEIÉS (ILLA DE GUERNSEY AL REGNE UNIT)

Hom va reforçar la creença que el guernseiés era simplement un dialecte camperol, adequat per a analfabets. A més a més, la xicalla que no sabia parlar anglés tenia experiències desagradables a l'escola de manera que els pares van començar a parlar-los anglés en casa per a preparar i protegir els xiquets. Aquests tenien molta ansietat d'aprendre anglés per a evitar la censura i el ridícul.

CONCLUSIÓ

En definitiva, els parlants d'aquestes llengües que han patit els atacs de l'Estat per a extingir-los la llengua no han acceptat d'una manera bondadosa i lliure la llengua que interessava al poder, sinó que més aïna han hagut de penar per culpa de tot el reguitzell d'humiliacions o avergonyiments públics llegits adés. Atenent el cas tractat, les llengües en el món escolar, l'alumnam es va veure obligat (essent xiquets i a bastament ignorants de les lluites de poder dels adults) a desertar la llengua pròpia, la llengua nacional, fet i fet, la llengua de casa. Per tant, si algú considera que aquestes llengües representen un destorb o un desfici hauria de sentir empatia pel patiment, vergonya, humiliacions i autonegació de l'altri i ser conscient de quant de pervers pot arribar a ser un Estat quan ha pretés eliminar u dels diferents béns que té el planeta, en aquest cas la diversitat lingüística. Comptat i debatut, maltractar algú físicament o psicològicament per raó de llengua és igual que fer-ho per raó de sexe, raça o orientació sexual i encara és més greu quan la víctima són infants.

En el cas del valencià, la llengua pròpia del territori, també hom ha patit aquests episodis de violència física i psicològica en l'ensenyament. També l'Estat ha manat pegar, humiliar, castigar en definitiva, els infants per parlar la llengua i com a mostra tot seguit veureu la llista dels edictes, lleis, órdens, etc. que des de l'administració s'han promulgat per a erradicar el valencià dels centres escolars. Fins i tot i si hi teniu curiositat, podeu demanar als vostres avis o als professors de més edat del centre si van patir quan eren xiquets alguna mena de maltractament: vos sorprendreu de comprovar que sí.

https://ca.wikipedia.org/wiki/Genocidi_ling%C3%BC%C3%ADstic
https://ca.wikisource.org/wiki/Declaraci%C3%B3_universal_dels_drets_humans
https://en.wikipedia.org/wiki/Linguistic_imperialism
https://ca.wikipedia.org/wiki/Welsh_Not
https://ca.wikipedia.org/wiki/Vergonha
http://www.sorosoro.org/wp-content/uploads/occitan%C2%A9LEM.jpg
https://fr.wikipedia.org/wiki/Symbole_%28enseignement%29
https://it.wikipedia.org/wiki/Lingua_sarda#Periodo_sabaudo_e_italiano
https://en.wikipedia.org/wiki/Sardinian_language#Savoyard_period_%E2%80%93_Italian_influence
https://sc.wikipedia.org/wiki/Limba_sarda
https://www.theirishstory.com/2018/10/11/to-extinguish-their-sinister-traditions-and-customs-the-historic-bans-on-the-legal-use-of-the-irish-and-welsh-languages/
https://en.wikipedia.org/wiki/History_of_the_Irish_language
https://files.eric.ed.gov/fulltext/EJ1085869.pdf
https://ansionnachfionn.com/2016/09/13/beating-the-english-language-into-the-irish-quite-literally/
https://www.lavozdeasturias.es/noticia/asturias/2017/11/09/tres-jueves-recreo-hablar-asturiano/00031510219863284657925.htm
https://www.lavozdegalicia.es/noticia/sociedad/2001/06/02/juez-considera-multar-escolares-hablar-asturiano-discriminatorio/0003_594615.htm
http://mugalari.info/2014/09/15/euskara-nacionicidio-y-linguicidio/
https://www.naiz.eus/eu/hemeroteca/gara/editions/gara_2013-11-17-06-00/hemeroteca_articles/testimonios-y-pruebas-del-siglo-en-que-nos-quitaron-el-vasco
https://gedar.eus/ikuspuntuartxiboak/20190930_JonKortazar_El-clasismo-enemigo-secular-del-euskaraII.pdf
https://books.google.es/books?id=s3mShUTFbUMC&pg=PA121&lpg=PA121&dq=punishment+for+speaking+manx&source=bl&ots=L-lbN9CoxE&sig=ACfU3U29nlMVdMpbIPkhaDmHDCfj3vJl9w&hl=ca&sa=X&ved=2ahUKEwi1qZTu0efmAhWnxoUKHZk_DA8Q6AEwC3oECAoQAQ#v=onepage&q=punishment%20for%20speaking%20manx&f=false
https://books.google.es/books?id=gQ-ZAgAAQBAJ&pg=PA107&lpg=PA107&dq=punishment+for+spaking+jerrais&source=bl&ots=HRV_4LB3pu&sig=ACfU3U3ZRKmRkquMCLE6Im3lzPGROryRbQ&hl=ca&sa=X&ved=2ahUKEwjm673syufmAhUB-YUKHanPBl4Q6AEwAHoECAkQAQ#v=onepage&q=punishment&f=false
https://www.reading.ac.uk/internal/appling/wp6/sallabank.pdf
https://www.reading.ac.uk/internal/appling/wp6/sallabank.pdf
http://actig.blogspot.com/2015/02/les-altres-llengues-parlades-franca.html
https://ca.wikipedia.org/wiki/Lleng%C3%BCes_d%27It%C3%A0lia#/media/Fitxer:Linguistic_map_of_Italy_-_Legend.svg
https://www.reddit.com/r/spain/comments/cs915h/languages_and_dialects_of_the_iberian_peninsula/

COM VA SER LA PROHIBICIÓ DEL CATALÀ? MIREM AQUESTA LLISTA

1682 Ordre que exigeix la llengua francesa als rossellonesos per obtenir càrrecs públics i obtenir títols honorífics i dóna sis mesos per aprendre'l.

1683 Prohibició als rossellonesos d'estudiar al Principat.

1700 Lluís XIV de França deixa escrit que l'"ús del català repugna i és contrari a l'honor de la nació francesa".

1712, 20 de febrer - Es dicten instruccions secretes al corregidors del territori català: *Pondrá el mayor cuydado en introducir la lengua castellana, a cuyo fin dará las providencias más templadas y disimuladas para que se consiga el efecto, sin que se note el cuydado*.

1715 La Consulta del Consell de Castelles escriu que a l'aula no hi ha d'haver cap llibre en català, on tampoc es parlarà ni escriurà aquesta llengua i on la doctrina cristiana s'ensenyarà i serà apresa en castellà. Afegeix que "no s'han d'escollir mitjans febles i menys eficaços sinó els més robusts i segurs, esborrant de la memòria dels catalans tot allò que pugui conformar-se amb les seves abolides constitucions, usatges, furs i costums".

1794 La Convenció Nacional Francesa decreta l'ensenyament generalitzat del francès, parlat per un 10% de la població francesa en aquell moment, per "per anihilar el patuès i universalitzar l'ús del francès". Comença el gran genocidi lingüístic a França.

1825 El Pla Colomarde, intenta instituir l'ensenyament oficial uniforme en castellà: es prohibeix l'ús del català a les escoles.

1834 La Instrucció Moscoso de Altamira obliga a fer servir el castellà al sistema escolar.

1837 Un edicte reial imposa càstigs infamants als infants que parlen català a l'escola. Al mateix temps la instrucció del Gobierno Superior Político de Baleares mana castigar als escolars que parlin català mitjançant la delació dels alumnes.

1838 El Reglament Vallgornera obliga a fer servir el castellà al sistema escolar.

1857 Llei Moyano d'instrucció pública, la qual només autoritza el castellà a les escoles.

1924 El general Lossada és nomenat president interí de la Mancomunitat de Catalunya i implantà l'ensenyament en castellà a les escoles de la Mancomunitat.

1924 Per Reial Ordre espanyola, se sancionaran els mestres que ensenyin en català.

1936 Prohibició governativa a Mallorca d'usar el català a les escoles i a la vida pública, sota la consigna «Si eres español, habla español», signada per Mateu Zaforteza Musoles.

https://ca.wikipedia.org/wiki/Cronologia_de_la_repressi%C3%B3_del_catal%C3%A0